

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 23b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közles után 6 filler (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal ... kor. 16.— | nyolcad oldal ... kor. 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulatnak.

A tankönyv-engedélyezés kérdése.

A nem magyar tanítási nyelvű kath. népiskolákban használandó tankönyvek, tanítási eszközök, olvasókönyvek állami jóváhagyása ügyének rendezésére vonatkozólag kath. iskoláink érdekében igen fontos és sürgős intézkedést váró előterjesztést tett az Országos Kath. Tanügyi Tanács a nagyméltóságú püspöki karhoz.

Az előterjesztés következőképp szól:

«Az 1907. évi XXVII. cikk 20. §-a kimondja, hogy a nem magyar tanítási nyelvű hitfelekezeti elemi népiskoláknál alkalmazott tanítók alapfizetés vagy korpótlék kiegészítésében a 16. §-ban megszabott feltételeken kívül csak akkor részesülhetnek:

1. ha az illető iskolákban a magyar nyelv, a számolás, a hazai földrajz és történelem, továbbá a polgári jogok és kötelességek tanítása hitfelekezeti iskolákban a vallás- és közoktatásügyi miniszter által is jóváhagyott, vagy amennyiben az iskolafentartó részéről fölterjesztett tanterv jóváhagyható nem volna, általa megállapított tanterv szerint és óraszámban kizárólag az általa is engedélyezett tankönyvek és tanítási segédeszközök használatával történik;

2. ha az illető iskolában kizárólag a vallás- és közoktatásügyi miniszter által is helybenhagyott hazafias tartalmú olvasókönyvek és tanszerek használatnak.

A törvény és a végrehajtására kiadott utasítás kihirdetése után a kath. elemi népiskolák számára tankönyveket kiadó Szent-István-Társulat, valamint a hivatalos könyvjegyzékbe fölvetett az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács tankönyvvizsgáló bizottsága által kath. iskolák használatára engedélyezett tankönyvek kiadói fölterjesztették a nem magyar tanítási nyelvű kath. iskolák számára való jóváhagyás céljából a Szent-István-Társulat hivatalos jegyzékében foglalt tankönyveket, amelyeket a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter a bemutatott kiadásban jóváhagyott. Időközben rendeletileg is megmagya-

rázta a miniszter illetékes közegeinek, hogy a magyar tanítási nyelvű hitfelekezeti iskolákra a törvény 20. §-ának rendelkezése nem vonatkozik, ezeknek tanítási terve, tankönyvei és tanítási segédeszközei az állam jóváhagyást nem igényelnek, ezekre nézve tehát kizárólag egyházi approbáció szükséges.

Valamint kifejezte a miniszteri rendelet, hogy az állami jóváhagyás a nem magyar tanítási nyelvű hitfelekezeti elemi népiskolák tankönyveit és tanterveit csakis hazafias szempontból bírálja felül.

Mindezen intézkedések azonban nem rendezték kellő módon a nem magyar tanítási nyelvű hitfelekezeti elemi népiskolák tankönyv és taneszközök miniszteri jóváhagyásának ügyét.

Az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 11. §-a, amelyet az 1907. évi XXVII. t.-c. intézkedései hatályon kívül nem helyeztek, az 1868. évi XXXVIII. t.-c. III. fejezet 11. §-a a hitfelekezeteknek mint iskolafentartóknak biztosítja azt a jogot, hogy «a tankönyveket maguk szabják meg s a tanítási rendszer és módszer iránt is, tekintelbe véve a 45. §. rendelkezését, intézkednek».

Az egyház ezt a jogát, amelyben a hitvallásos népiskola hitvallásos jellegét őrzi, föl nem adhatja, ezért a nem magyar tanítási nyelvű iskolák magyar nyelv, számtan, hazai földrajz, történelem, alkotmánytan kézikönyveit és az olvasókönyveket, úgy, mint a tanítás egyéb segédeszközeit és tanszereit, az eddig követelt módon első sorban maga az Egyház kell, hogy engedélyezze.

Évégből megkeresendő volna a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter:

1. hogy az állami jóváhagyás szempontjából csakis oly tankönyv és tanítási segédeszköz, valamint tanszerre nézve fogantatosítsa a bírálat elrendelését, amely már előzőleg az egyházi főhatóság, ezidőszerint az Országos Kath. Tanügyi Tanács tankönyvvizsgáló bizottsága által nem magyar tanítási nyelvű kath. iskolák számára engedélyezett.

2. Az állami engedélyezés **csakis** az állami érdekek és szempontok érdekében történik.

3. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a magyar nyelv, számtan, hazai földrajz, történelem, alkotmánytani kézikönyvek, valamint az olvasókönyvek, ezekhez tartozó tanítási segédeszközök és tanszerek jóváhagyás céljából való bírálatát hivatalból, tehát ingyen, de legalább is igen minimális díjért eszközöltesse.

Ezt azzal indokoljuk, hogy a nem magyar tanítási nyelvű hitfelekezeti iskoláknak az 1907. XXVII. t. e. 20. §-ában említett tankönyveit és tanítási eszközeit az 1868. évi XXXVIII. t. e. 11. §-a értelmében biztosított autonóm jog folytán és kötelességből az illetékes egyházi főhatóság engedélyezi és ezen engedély a kiadók részéről lefizetett díj mellett történik; ha most már e könyvek állami jóváhagyása szintén bizonyos bírálati díj lefizetésének kötelezettségével jár és a kiadók ezen kétszeres bírálati díjat minden kiadás után fizetni kötelesek; akkor ez a mód a nem magyar tanítási nyelvű kath. elemi iskolák tankönyveinek árát módfelett megrágitja, s ez az amúgy is mostoha oktatásügyi visz. nyaink között csak a köznevelésre hozhat káros következményeket. Ezért kell, hogy ismétlenül is hangsúlyozzuk, hogy ezen tankönyveknek és tanítási eszközöknek állami engedélyezése, ami amúgyis csak bizonyos felülbírálat jellegével bír, nemzeti és állami szempontból a vallás- és közoktatásügyi minisztérium részéről hivatalból, ingyen eszközöltessék, a könyvnek úgy első mint minden újabb kiadását illetőleg.

4. Az 1907. évi XXVII. t. e. 20. §-ban megszabott állami engedélyezés kizárólag a nem magyar tanítási nyelvű kath. elemi népiskolák magyar nyelv, számtan, hazai földrajz és történelem, olvasókönyvek és tanítási segédeszközökre, tanszerekre vonatkozáva, az egyház jogainak megvédelmezése szempontjából a miniszteri engedélyezés is oly tankönyvekre és tanítási segédeszközökre nézve, amelyek magyar tanítási kath. iskolák számára adattak ki, nemcsak, hogy nem fogantatosítandó, hanem egyáltalában az Egyház jogainak köteles megvédelmezése szempontjából meg sem engedhető, hogy a kiadók ily könyvekre a miniszteri jóváhagyást sokszor túlbuzgóságból kerelmezzék.

Az ily eljárás szokást teremt, ami azután rendes gyakorlattá válhatna, ami ismét gyöngitné az Egyház jogainak megvédelmezését egy oly adott esetben, amikor talán az állam felügyeleti jogának kiterjesztése ily irányban szándékoltnék.

Evégből mondja ki a nagyméltóságú püspöki kar, hogy a nem magyar tanítási nyelvű kath. elemi népiskolák számára az 1907. évi XXVII. t. e. 20. §-ában meghatározott tankönyveknek, tanítási segédeszközök és tanszereknek a vallás- és közoktatási minisztériumhoz a törvényben elrendelt jóváhagyás céljából való fölterjesztése

az egyházi engedélyezés elnyerése után az egyházi főhatóság részéről hivatalból történik, oly módon, hogy a nagyméltóságú püspöki kar megbízásából működő tankönyvvizsgáló bizottság az Egyház részéről történt engedélyezés igazolása után a kiadó kívánatára maga nyújtja be az egyes tankönyveket, tanítási segédeszközöket és tanszereket a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz a törvényben előírt állami jóváhagyás céljából. Ily módon lesz csak ellenőrizhető:

a) hogy tényleg csakis a kath. tankönyvvizsgáló bizottság által nem magyar tanítási nyelvű kath. elemi iskolák használatára engedélyezett tankönyvek, tanítási segédeszközök és tanszerek nyerjék el a miniszteri jóváhagyást is;

b) hogy egyházi, vallási, avagy didaktikai és methodikai szempontból nem magyar tanítási nyelvű kath. elemi iskolák számára nem engedélyezett tankönyvek, tanítási segédeszközök kizárólag állami jóváhagyással jussanak be kath. népiskoláinkba, amire nézve már eddig is fordult elő eset.

Fölötte fontos, hogy amíg az állam ily engedélyezésnél az állami s nemzeti szempontot biztosítja, ugyanakkor az Egyház az iskola szellemét és pedagógiai nivóját szintén feltékenyen megőrizze.

Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács.

A népiskola a népjólét fejlesztésének szolgálatában.

(Folytatás.)

Az iskolának kell tehát az ifjúságot a helyesebb, okszerűbb s így jövedelmezőbb gazdasági ismeretek elemeire megtanítani és megismertetni velük mindazon mellékkereseti ágakat, amelyek mindmegannyi forrását képezik a nemzeti jólétnek s vagyonosodásnak. Tanítsa meg az iskola az ifjúságot arra, hogy a viszonyok változásával a gazdálkodási rendszernek is változnia kell, így p. o., aki mindig csak kalászos növényeket termel, hogy minél többet, vigyen a piacra, az épen azért visz keveset, mert a takarmánytermesztésnek kevés tért juttat, azáltal kevesebb marhát tarthat, kevesebb trágyával rendelkezhet.

Tanítsa meg az iskola az ifjúságot arra is, hogy a számító gazda nem fordítja minden erejét egy ágára a gazdaságnak, hanem felkarol mindent, amiből pénzt csinálhat. Ha kicsiny a birtok, kicsinyben, de tenyészt marhát, tenyészt iparnövényeket, gazdasági magvakat; pénzt csinál méhekből, kertből, gyümölcsből, baromfiból, tojásból és egy vagy más háziipar-cikkből. Amire szüksége van, azt maga termeli otthon, vagy kiállítja házilag; fonat, szövet, de pénzt csak azért ad, ami nélkül épen el nem lehet. Hogy ez mind mikép történjék, azt e szerény felolvasás keretében kifejtteni nem lehet

célo
vona
retel
K
gazo
nem
szav
dás
mon
tete
lós
műv
sebb
haza
vét.
mes
ápol
lódj
eme
erkö
elpu
tőle
Is
által
görö
terh
löss
drág
mun
bad.

A
hagy
lesse
vény
köz
nyai
sáva
tegy
tetü
pöki
küld
A
ber
taná
latá
mán
püsp
terje
A
désé
szól
cája
iskol
az i
állat
nak.
gyál

célom, csak rá akartam mutatni néhány főbb vonásban az iskolák teendőire a gazdasági ismeretek tanítását illetőleg.

Kedveltesse meg az iskola az ifjúsággal a gazdálkodást, tanítsa meg annak szépségére, nemzetfentartó horderejére, mert Jósika Miklós szavai szerint: «Nemes foglalkozás a gazdálkodás; a legnemesebbek közül való, mert szorgalom, életrevalóság, haza- és maradékszereteten épül.» Kedves kartársak! Ha Jósika Miklós szavai szerint a gazdálkodás, azaz a föld művelése nemes foglalkozás, mennyivel nemesebb az iskola, illetve a tanító munkája, ki a haza virágainak, az ifjúságnak az értelmét, szívet, lelkét műveli s hintegeti belé a jónak, nemesnek s hasznosnak magvait s azok kikélvén ápolja, gondolja, hogy naggyá s hatalmassá fejlődjenek. «Város és haza, mondja Herder, kezeit emeli hozzád, ó iskola, te ifjú kedélynek, ifjú erkölcsnek és érületnek ültetménye! Ha te elpusztultál, úgy minden elpusztult, mert a haza töled vár jobb polgárokat.»

Istent és hazát szolgálni a nemzeti nevelésügy által nehéz feladat. E legnemesebb célnak nehéz, göröngyös az útja, meredek az ösvénye, mert terhes ám a tanítónak a munkája és nagy a felelősség, mely hivatása nyomán jár; de viszont drága kegyelem int a fárasztó, az önmegtágadó munka végén: a megvalósult eszmény egy szabad, művelt és boldog Magyarország.

Bohón János.

Történeti képek.

A nagyméltóságú püspöki kar magas meghagyásából az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács köteletségévé tétetett, hogy az 1907. évi XXVII. törvényeknek a népiskolai *történettánításra* vonatkozó rendelkezéseire, a katolikus iskolák viszonyainak és igényeinek különös szem előtt tartásával, záros határidő alatt konkrét javaslatot tegyen s azt a nagyméltóságú püspöki kar egyöntetű véleményének megalkothatása végett, a püspöki kar egyes tagjainak tanulmányozás céljából küldje meg.

Az Országos Kath. Tanügyi Tanács m. év november hónap 28-án tartott ülésében Györffy János tanácsstag előadónak e tárgyban készített javaslatát bizottságilag is tárgyalatván, beható tanulmányozás alapján e tárgyban a nagyméltóságú püspöki karhoz a következő legalázatosabb felterjesztést intézte:

Az 1907. évi XXVII. t.-c. 17. §-a első bekezdésének utolsóelőtti mondata a következőképen szól: *A vallás- és közoktatásügyi miniszter a tárgya terhére gondoskodik arról, hogy az összes iskolák a magyar címerrel és zászlóval, valamint az iskolafentartó hatóság meghallgatásával megállapítandó magyar történeti képekkel elláttassanak.* Ugyancsak ezen törvény végrehajtása tárgyában kiadott *Utasítás* 39. §-ának 2. részében

b) alatt kimondja, hogy: b) *a tanteremben a magyar történelemből vett képek függesztendők ki.*

Ugy a törvény valamint az Utasítás világos rendelkezései szerint a népiskolai történettánítás a történeti szemléltető képek igénybevételével eszközözlendő. Világosan ki van mondva ezekben, hogy a képek előállítás költségei a vallás- és közoktatásügyi miniszter tárcáját terhelik, valamint az is, hogy a történeti képek meghatározása az iskolafentartó hatóság meghallgatásával történhetik.

Az iskolafentartó hatóság alatt azonban az 1907. évi XXVII. t.-c. 17. §-a szerint sem érthető az iskolaszék, mert az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 11. § a hitfelekezeti intézetekben a tankönyvek engedélyezését és a tanítási rendszer és módszer iránti intézkedéseket az egyházi főhatóságoknak biztosítja, azaz teszi kötelességévé, amit bizonyít, ugyancsak az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 15. §-nak következő rendelkezése is. «Ha a 11. 12. és 13. szakaszokban *foglalt feltételek a hitfelekezetek főhatóságai* a kormány által felévenként történt három izbeli megintés után sem teljesítik stb. A törvény szava tehát nyíltan kifejezi, hogy a hitfelekezeteknek mint fenntartóknak képviselő foruma, a törvényben adott jogok és megszabott kötelességek gyakorlására nézve a hitfelekezetek főhatóságai.

Ezen joggyakorlat értelmében a történeti képekre vonatkozólag a miniszter nyilvánvalóan csakis a nagyméltóságú püspöki kar véleményét hallgathatja meg és semmiesetre sem az iskolafentartó helyi hatóságot, az iskolaszéket.

Rátérve a történeti képekre vonatkozó pedagógiai véleményünkre, hódoló tisztelettel a következő előterjesztést tesszük.

A népiskolai történettánítás, mint különálló tanítási tárgy, egyike a legfontosabbaknak. Nemcsak azért, mivel nemzeti vonatkozásaiban hivatva van a leendő honpolgárban a hazafias öntudatot életre kelteni, ébren tartani és fejleszteni, hanem különösen katolikus tanítóknak abból a szempontból is, hogy a népiskolai tanítási tárgyak közül majdnem egyedül a történet tekinthető olyannak, amelyet az igazi vallásos, erkölcsös nevelés szolgálatába lehet rendelni. A katolikus népiskola egyetlen tárgya sem nélkülözheti az igazi vallásos szellemet s mind-egyiknél bő alkalom nyílik a vallásos érület istápolására, fejlesztésére, de egynél sincs meg a mód és annyi alkalom a vallás-erkölcsös nevelés érvényre juttatására, mint a történettánításnál, legyen az akár önálló, akár az olvasókönyvvel kapcsolatos. A történettánításnak e kiváló fontossága megokolttá teszi azt a különös gondoskodást, melyet a nagyméltóságú püspöki kar e kérdésben tanúsít.

Maga a kath. népiskolák új tanításterve is a történelemre vonatkozó részt így kezdi: *A történelem a nemzeti élet tárgyai* között a legfontosabb. Az állami tantervhez adott Utasítás is a történetet azzal vezeti be, hogy: *A történet-*

tanítás célja elsősorban etikai. Mindezek amellet bizonyítanak, hogy a népiskolában a történettanításra kiváló gondot kell fordítanunk s annak sikeres és hasznos értékesítését a nevelés minden rendelkezésre álló eszközzel elő kell, hogy mozdítsa.

A történettanítás *segédeszközei* között fontos szerepre vannak hivatva a történeti képek, melyek amennyire lehet élethűek, művészi kivitelűek s a tanuló esztetikai nevelésére is jótékony hatásúak legyenek. Kiváló szolgálatot tehetnek különösen azok a képek, melyek egyes kor tükrét adják. Hazai történetünk kimagasló alakokban és eseményekben igen gazdag s mégis nagy körültekintést és alapos megfontolást igényel annak megállapítása, hogy mely képek legyenek azok, melyeket a népiskolai növendék szeméi elé állíthatunk a várt jó eredmény okoztatása nélkül.

Semmiestre sem engedhető meg, hogy a népiskolában olyan képek foglaljanak helyet, melyeknek céljuk az elrettentés; kerülendők azok is, melyek egyes nagyok hibáit, vagy visszavonás szülte eseményeket ábrázolnak. Legyenek a népiskolai történettanítás szemléltető képei kivétel nélkül lélekmelőlő, buzdító példák és egyes nagyobb kihatású kor képei, amelyekhez fűződnek a tanító átértett, körültekintő magyarázata, valamint a jól megírt kézikönyv szövege.

Ezek az irányelvek vezérelték az Országos Kath. Tanügyi Tanácsot, amidőn a katolikus iskolákban használható történeti képek sorozatát a következőkben egybeállította:

1. A verszerződés.
2. A honfoglalás. (Munkácsy M. festménye.)
3. Szent István megkeresztelése. (Benczur Gyula festménye.)
4. Szent István és kora. (Lotz K. falfestm. az Akadémiában.)
5. Szent László átkel a Drávan és elfoglalja Horvátországot. (A pécsi bazilika kápolnájában.)
6. II. Endre kiadja az aranybullát.
7. A tatárjárás.
8. Szent Margit és szent Erzsébet életéből.
9. László és Rudolf találkozása. (Than Mór festm. Nemz. Múz.)
10. Nagy Lajos és kora. (Lotz K. falfestm. az Akadémiában.)
11. Hunyadi János halála.
12. Mátyás királlyá választása.
13. Vajda-Hunyad vára. Mátyás vadászatról tér haza. (Ligeti B. és Wagner Sándor festm. a Nemz. Múzeumban.)
14. Lajos király holtteste a Cselepeutakban.
15. Zrínyi kirohanása Szigetvárnál.
16. Eger védelme. (Székely Bert. festm. Nemz. Múz.)
17. Budavár visszavétele a töröktől. (Benczur Gyula festménye.)
18. Pázmány Péter és kora. (Lotz Károly falfestménye az Akadémiában.)

19. Zrínyi Ilona átadja Munkácsot. (Madarász Viktor festménye a Nemzeti Múzeumban.)

20. II. Rákóczi Ferenc megjelenik az ónodi országgyűlésen. (Dudics Andor festménye.)

21. Mária Terézia a pozsonyi országgyűlésen.

22. Gróf Széchenyi István megalapítja az Akadémiát. (Holló Barnabás domborműve.)

23. Az első képviselői országgyűlés megnyitása. (Az egykori rajz.)

24. Kossuth Lajos szobra Miskolcson.

25. Az aradi vértanúk szobra.

26. A koronázás 1867-ben.

27. Koronázási jelvények.

28. Erzsébet királyné Deák Ferenc ravatalánál.

29. Az ezredéves felvonulás.

Az itt felsorolt 29 történeti kép teljesen elegendő a magyar kath. népiskola összes (III—VI) osztályainak. S amidőn még hódoló tisztelettel megjegyezzük, hogy ezek tulnyomó része kiváló hazai művészek munkája, mely alázattal kérjük a nagyméltóságú püspöki kart, hogy e javaslatunkat tárgyalás alapjául elfogadni kegyeskedjék, és az Egyháznak az 1868. XXXVIII. t.-c. III. fejezete 11. §-ban a következő rendelkezés szerint megadott joga alapján «azon intézkedésekben a tanykönyveket maguk szabhatják meg s a tanítási rendszer és módszer iránt is, tekintetbe véve a 45. §. rendelkezéseit, intézkedhetnek» (t. i. az egyházak) mondja ki, hogy a mély tisztelettel előterjesztett 29 történeti képet a kath. népiskolák számára approbálja és hasson oda magas befolyásával, hogy az 1907. XXVII. t.-c. 17. §-ában jelzett történeti szemléltető képekül a miniszter kizárólag ezeket küldje meg a kath. népiskolák számára a történeti oktatáshoz tanítási eszközül.

EGYESÜLETI ÉLET.

Tanítógyűlés. A sopronvidéki r. k. néptanítóegyesület mult évben Sopronujlakon tartotta rendes közgyűlését. Jelen voltak: *Kovács Ignác* kanonok, püspöki biztos, *Madarassy Antal* esperes-plébános, elnök *Káth József* tanító, jegyző, s az egyházi és világi rendes tagok nagy számban. I. A közgyűlést 9 órákor szent mise előzte meg, mely után *Goda Margit* sopronujlaki tanítónő a nem magyar anyanyelvű gyermekekkel gyakorlati tanítás keretében, a fonomimikai módszer segítségével megismerleti az *u* betűt. II. *Madarassy Antal*, a közgyűlés elnöke, örömmel akarta üdvözölni a közgyűlést. Hisz a nemzet végre megtette kötelességét, segített a néptanító helyzetén. De örömet elnyomja a fájdalom, midőn egyesületünk elnökének, vezető lelkének elvesztését kell jelentenie. Áldás legyen emlékének! — Egyesületünk élete is veszélyben van. De valamint nem minden halálos beteg hal meg, úgy reméli, hogy egyesületünk is kibírja a fenyegető válságot, melyet a «Győr-egyházm. r. k. Tanítóegyesület» alapszabályai hoznak ránk s ha mindnyájan úgy akarjuk, egyesületünk jövőjét biztosítjuk. Ez irányban egyesületünk védnökét, megyéspüspök öméltóságát is föl kell kérnünk. Elnök szívből üdvözli a locsmándi kör tagjait is, kik mint rendes tagok ma először vesznek részt közgyűlésünkön. A közgyűlést megnyitja. III. Feichtinger Mátyás spirituális Rohn Nándor, az egyesület elhunyt elnöke fölött meg-

indító és mély hatású emlékebeszédet mondott. IV. *Skerlán Gyula* tanító a «Győregyházmegyei r. k. Tanító-egyesület» megalakulásáról számol be. Az 1907. június 26-án Győrött tartott alakuló közgyűlésen elfogadott alapszabályok egyesületünk fönnállását veszélyeztetik. Ez alapszabályok szerint egyesületünk jelenlegi szervezetében meg nem maradhat. Vagy megszűnnek a körüli ülések s mint tankerület tartjuk meg üléseinket, vagy megszűnik az egyesület és minden kör külön tartja gyűlését. Olyan megoldás, hogy egyesületünk változatlanul fönnmaradhasson, csak megyéspüspök Öméltósága külön engedélyével lehetséges. Élénk és hosszantartó vita követi ez előterjesztést. Elnökön és előadón kívül hozzászólnak: *Árvay Sándor, Balogh János, Bauer József, Engelits György, Káth József, Mersich Márton, Reuter Ágost, Windisch M. stb.* — A közgyűlés végre a következőkben állapodik meg: Mindnyájunkat a háladatosság és szeretet köt egyesületünkhöz. Negyedszázadon át ide jöttünk össze tanulni, vizsgálatolni, az iskola és a tanítóság ügyében küzdeni. Működésünket mindig azon alapszabályok szerint irányítottuk, melyeket egyházmegyénk feje, püspökünk megerősített. Egyesületünket tehát jog szerint nem lehet feloszlatni. A «Győregyh. r. k. Tanítóegyesület» alakuló közgyűlésén egyesületünk óhajait nem vették tekintetbe, egyesületünk jövőjét és önállóságát illetően inkább csak szóbeli ígérekkel bíztatták egyesületünk képviselőit, alapszabályba azonban ezen ígéreteket nem foglalták. Viszont megyéspüspökünknek teljes engedelmisséggel tartozunk s így az ő rendelkezéseit teljesítiük. De mint egyesületünk védnökét, felkérjük, hogy egyesületünk változatlan fönnmaradását lehetővé tegye. A további teendők megállapítására a közgyűlés bizottságot küld ki, melynek a választmányon kívül tagjai: *Skerlán Gyula és Tinhof Pál, Árvay Sándor és Balogh János Limp János, és Reuter Ágost, Mersich István és Windisch Mátyás.* A bizottság a közgyűlés megállapodását irányadónak tartsa. A vita folyamán egyúttal a locsmándi kör tagjai minden kétséget kizárólag kijelentik, hogy a «Sopronvidéki róm. kath. Néptanítóegyesület»-hez csatlakoztak s e csatlakozás mellett megmaradnak. V. *Balogh János* tagtárs jelenti, hogy a kath. tanítók pécsi nagygyűlésén nem vett részt s így az ott történekről nem tehet jelentést. A közgyűlés felkéri *Balogh János* kartársat, hogy mint az egyesület megválasztott kiküldöttje, e megbízást adandó alkalommal teljesítse. VI. *Káth József* tanító a modern rajzoktatást mutatja be. Ennek tannemetét a soproni r. k. elemiiskola VI. o.-ban készült rajzokon szemlélteti, egyúttal megrajzol néhány kezdő kezűgyesítő gyakorlatot. VII. A főjegyzői jelentés megemlékezik az egyesület elnökének, *Rohn Nándor* igazgatójának és *Iglér Bálint* tiszteletbeli tagnak elhunytáról. Másrészt örömmel jelenti *Madarassy Antal* elnöknek a *Ferenc József* renddel való kitüntetését és a tanítói fizetések rendezését. Az egyesületnek az újonnan helyezett locsmándi körrel együtt 8 alapító, 5 tiszteletbeli és 147 rendes, összesen tehát 160 tagja van. VIII. A könyvtáros jelentése szerint az egyesület könyvtára 361 kötetből áll. Kiadott 83 kötet, visszaérkezett 18 kötet. IX. Radó Keresztély egyll. pénztáros jelentése szerint az egyesület vagyona 2407.31 korona. X. *Domnanovich Ferenc* kanonok a bírálóbizottság elnöke jelenti, hogy a kitűzött 3 pályatételre hét munka érkezett be. A bírálóbizottság javaslata alapján és a közgyűlés hozzájárulásával elnök a következő jutalmakat adja át: I. tétel *Balogh János* kántortanítónak első díjat, *Reuter Ágost* kántortanítónak második díjat. II. *Skerlán Gyula* tanítónak első díjat, *Balogh János* kántortanítónak második díjat; ifj. *Höttlinger János* munkája dícséretet kap, azonkívül a bírálóbizottság elnöke 20 K-val jutalmazza. III. tétel. Az 50 korona jutalom két részre osztatván, 30 K-t kap ifj. *Höttlinger János*, 20 K-t *Balogh János*. XI. A tárgysor értelmében elnök- és alelnökválasztás következtén, *Madarassy Antal* alelnök jelenti, hogy tiszteről való lemondását néhai elnöknek bejelentette volt s csak annak súlyos betegsége, majd halála következtében teljesítette tovább is az elnöki teendőket. A válasz-

tás vezetésére fölkéri *Domnanovich Ferenc* körelnököt. *Ermesz Ferenc* igazgató-tanító indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel *Madarassy Antal*, volt alelnököt kiáltja ki elnökké, ki e tisztelet a közgyűlés ismételt kérésére elvállalja. Alelnökké a közgyűlés *Lehner Mihály* soproni h. igazgatót választja, ki már évtizedek óta buzgó tagja az egyesületnek. Mind elnök, mind alelnök köszönettel fogadja a bizalmat s a jövőre nézve is kitartó buzgóságukról biztosítja a közgyűlést. XII. *Káth József* főjegyző részletesen megokolt indítványára a közgyűlés egyhangúlag kimondja, hogy az 1901. szeptember 9-én Sopronnyéken hozott ama határozatát: «hogy az általános tanítóegyleti tagságot a katolikus tanítóegyesületi tagsággal összeférhetetlennek tartja» — visszavonja és érvénytelennek jelenti ki, az általános tanítóegyesületbe való belépést megengedhetőnek találja, föltéve, hogy az oda belépő tag elsősorban a kath. tanítóegyesületnek ügyét buzgón szolgálja és úgy erkölcsi, mint anyagi kötelességét a kath. egyesületnél ezentúl is hiven teljesíti. A jövő közgyűlés helye Szabadbáránd. *Káth József* főjegyző.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat Tanítói Évkönyve. Mult számunkban már adtunk hírt a Társulat amaz örvendetes elhatározásáról, mellyel egy valóban égető szükségletet fog kielégíteni s egy régóta érzett hiányt fog helyre pótolni. A *Tanítói Évkönyv* megjelenése — mint az előlekből bizonyosra vehetjük — elsörangú esemény lesz hazai tanügyi irodalmunknak, amennyiben a hasonírányú magyar és külföldi kiadványokat messze felül fogja mulni úgy a gyakorlati irányítások gazdagsága, mint a szellemi tartalom sokfélesége és nivója szempontjából. A *Tanítói Évkönyv* szerkesztése *Wohlmuth Ernőre*, a «Népnevelő» hasábjairól is ismert tanügyi íróra bízott s az egyes részek írói között a legfényesebb nevekre akadunk. A munkatársak illusztris gárdájában ott látjuk *Prohászka Ottokár* székesfehérvári püspököt, a tanítók lelkes barátját; *Giesswein Sándort*, a méltán nagytekintélyű szociológust; *Erdősi Károlyt*, a Szent-István-Társulat igazgatóját; *Ember Károly* lovagot, *Szuszai Antalt*, *Görcsöni Dénest*, *Dobos Jánost*, *Székely Károlyt*, stb. stb. Ez a gárda minden tekintetben csakis elsörangút produkálhat.

VEGYESEK.

Az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület a tűzbiztosítási iroda szervezése ügyében f. hónap 11-én délután 4 órakor a Szent-István-Társulat disztermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a meghívást az ügyvezető-igazgatóság már szétküldte. A közgyűlést megelőzőleg a központi-bizottság tartja meg első évnegyedi ülését.

Főnöknőválasztás. A negyzebeni Orsolya-rendű kolostor főnöknőjévé gróf *Majláth G. Károly* erdélyi püspök elnöklele alatt most már harmadszor az érdekekben gazdag *Ehmet Orsolya-rendtagot* választották meg.

Irodalmi pályázat. Az alsófehérmegyei róm. kath. tanítóegyesület pályázatot hirdet a következő tétellel: Fejtessek ki a népiskolai törvények alapján, hogy miképen biztosíthatjuk népiskoláink vallásos jellegét es autonómáját, az állami segély igénybevétele mellett. Jutalma 30 korona. Határnap: f. évi április hó 15. Gyulafehérvárt, 1908. február hó 15-én. Az elnökség.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. F. Beérkezett. Felhasználjuk. — K. G. V. A válasz megadása után a leveleket megsemmisítjük, tehát kívánságát nem teljesítjük. Egyébként is kívánságának teljesítése ellenkezik a szerkesztői szokásokkal. — H. A. A hitközségi iskola céljaira 5%-nál magasabb adó is kivethető. (L. 1906. évi 564. min. rendeletet.) A törvény 1910. szept. 30-ig adott időt arra, hogy a törvényben megállapított fizetéseket a fenntartó megadja, avagy e célra államsegélyt vegyen igénybe. Az érdekelt tanító az egyházi főhatósághoz folyamodik és kérelmezze fizetése rendezésének főhatóságilag elrendelését. *Végére is a kath. iskola érdeke is az, hogy a hitközségi tanítók minél előbb megkapják a törvényben biztosított fizetést és korpólléket.* Frater A püspökkari «Szolgálati szabályzatot» még a nagyméltóságú püspöki kar nem erősítette meg. Az Országos Kath. Tanügyi Tanács javaslata a kath. iskola közigazgatásának minden körére kiterjed. — G. K. A rom. kath. iskolára kiterjed az 1907. évi XXVII. törvényekik minden intézkedése tekintet nélkül a fenntartóra. Ha az uradalom kath. iskolát tart fenn, akkor erre is. — E. A. Az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács memorandumának idején rámutatott azokra a követelményekre, amik az említett §. téves magyarázatából be fogtak következni s amik aztan gyöngíteni fogják sok helyen a tanító és az iskolaszék között annyira szükséges békés viszonyt. Az eszmet felkaroljuk és a megfelelő rendelet kiadását szorgalmazzuk fogjuk. Közleménye jönni fog.

Felélős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett, minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A leányvári (Esztergom megye) rom. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettük. Jövedelme: tizenhárom hold 1580 □ öl szántóföld, melynek haszonbér értéke 300 korona. Kézpénzfizetés a kegyuraságtól 177 kor, 41 fillér, a községtől 77 korona. Ismétlősök oktatásáért 40 korona. Stóla, alapítványi szentmisek és offerák címén 50 korona. Terményekben 1984 hektoliter rozs, 2 szekér széna, 15 köbméter kemény tűzifa. Lakás áll 3 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 2 pince és a gazdasági épületekből. Fizetés kiegészítés, esetleg korpóllék az államtól kérelmezhetik. Alapos zeneismeret megkívánatik. A tanítás nyelve magyar-német: az istentiszteletek német nyelven végeztenek. Választás március 26-án délelőtt: személyes megjelenés kívánatos. Kérvények március 25-ig a leányvári plébánia hivatalhoz (u. p. Dorogi) nyújtandók be. Dr. *Purt Iván*, pápai kamarás, h. plébános, isksz. elnök. 87 1—1

Egri érseki megye.

Mezőkövesdre gyakorlott, jó hangú kath. segédkántort keresek, ki mindent önállóan képes végezni, s különösen a búcsuzatók készítésében teljes jártassággal bír. Kezdőt nem használhatok. Az állás elfoglalása sürgős. Fizetés: 1100 korona. *Gaál István* kántor. 88 1—1

Győri püspöki megye.

A tatai rom. kath. hitközség az üresedésben levő kántori állásra pályázatot hirdet. Az állással járó javadalom a következő: 1. 15 hold föld, melynek haszonbérértéke 420 korona; ennek adóját a javadalmazott fizeti. 2. 18'5 pozsonyi mérő rozs. 3. 7 pozsonyi mérő

buza. 4. 4 akó bor megváltása címén 20 korona. 5. 15 úrméter fa. 6. Párbér címén 160 korona. 7. Kézpénz 360 korona. 8. Lakkbér 200 korona. 9. Tatai stóla hozzávetőleg 350 kor. Ezen állásra olyan rom. kath. vallású okleveles tanítók pályázhatnak, kik több évi gvakorlattal bírnak, s magyar állampolgárok. Az állással járó köteleességek: 1. Az összes kántori teendők végzése Tatán és az ezzel összeépült Tóvároson is, ha ez utóbbira megbízatást kap. 2. Betegség esetén a tanítók helyettesítése. 3. Énektanítás a tatai rom. kath. fiúiskolában heti 4 órán. 4. A már szervezett rom. kath. férfi énekkar vezetése. Pályázati határidő március 25-éig. Próbaéneklés április 9-én d. e. 9 orakor a tatai rom. kath. templomban lesz, minek megtörténte után a választás azonnal meg lesz ejtve. Megválasztott az állást május elsején köteles elfoglalni. Kérvények a tatai rom. kath. hitközség elnökségéhez címzendők. Tatán, február 29-én tartott nagyv. gyűlés határozatából folyólag *Mihály Béla* hitk. alelnök. *Bátky Lajos* hitk. jegyző. 86 1—1

Pécsi egyházmegye.

Okorvölgy főkköztségben a rom. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettük. Jövedelme: két szobából, konyhából s melléképületekből álló lakás házikerttel: minden pártól (van 40) 7 kor. kézpénz, minden iskolás után (van 28) 2 kor. ismétlőoktatásért 42 kor., 380 kor. államsegély, 12 hold szántóföld és 1 hold rét, melyet a község kaszáltat s a termést behordja: a föld saját művelésre. 3 öl kemény hasábfá saját szükségletére. Stóla kis halott után 50 fill. nagy halott után 1 kor. A tanyelv magyar. Köteleessége minden vasár- és ünneppnap német litániát tartani. Személyes megjelenés kívánatik. Pályázati határidő március hó 15. és a választás 16-án. Kérvények *Vidék József* plébánoshoz Hetvehelyre (Baranya m.) küldendők. *Gálfina József* isksz. elnök. 84 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

A kálozi rom. katolikus népiskolához tanítónó kerestetik. Jövedelme áll természetbeni élelmezés, világitás, tisztogatásból, adja a kántortanító: értéke 352 korona. Egy szerényen butorozott szoba a hitközségtől. Ugyanattól fűtés, értéke 60 korona. Kézpénz a kántortanítótól 100 korona, a hitközségtől 200 korona. Kültetésben 288 kor. államsegély. Köteleessége: 1. Kézimunka-oktatás. 2. A kijelölt osztály tanítása. Fölszerelt kérvények március 10-ig hozzám küldendők. *Káloz, Radnách Imre*, iskolaszéki elnök (Fejér m. posta, tavíró helyben.) Az állás választás után azonnal elfoglalandó. 79 2—2

Veszprémi egyházmegye.

Pályázat az adándi rom. kath. kántortanítói állásra. Jövedelme: 2 padlós szoba, konyha, élelstar. istálló. 2 öl. pince, kút, 250 öl házikertnek való föld. Továbbá 1442 kor. 38 fillér, ebből kézpénz 182 kor. 90 fillér, a többi terményekben és szolgálmányokban. Adókat és egyéb terhet a kántortanító viseli. Tanítja I—VI. v. osztályt és az ismétlősöket. Oklevél és működési bizonyítvány szükséges. (osztálytanítói állás szerveztetik.) Pályázati határidő március 18. Állás azonnal elfoglalandó. Cim: Iskolaszéki elnök. Adánd (Somogy m.) 89 1—1

Váci egyházmegye.

A kókai rom. kath. fiúiskolához május végéig helyettesítő kerestetik. Díjazása havi 60 kor. s egy szoba. Ha működése megfelelő, megválasztatását a jövő tanév elején biztosra veheti. Kérvények Kóka (Pest m.) az iskolaszék címére küldendők. Személyes bemutatkozás előnyös: az állás azonnal elfoglalandó. 85 1—1

Eladó egy amerikai rendszerű, ötöktafos, nyoleváltozatú, egytérdrégiszterű, egészen új harmonium. Ára 300 kor. Demecser, Szabolcs. *Róm. kath. plébánia.* 83 1—1

Esztergommegyei kántortanító cserélne hasonló, vagy önálló tanítói állással. Cim a kiadóhivatalban. 90 1—5

ELFOGYOFÉLBEN

van az oly nagy keresletnek örvendő b. e. Csima István főkantor által összeállított, az egész országban ismeretes 253 válogatott szép orgonakiséretű gyászmise-ének-tár. Míg az új kiadás megjelenik, az eredeti 8 korona ár helyett **5 koronáért** kapható a szerző özvegyénél Kiskunfélegyházán. Az új kiadás ára ismét 8 kor. lesz.

64 4-5

Államsegély - kérvény és mellékletei.

Utmutató a fizetés kiegészítési és korpótték államsegély kérvényezéséhez, kérvénymintákkal és mellékleti űrlapokkal 2 korona

Tananyagbeosztási nyomtatvány

az évi tanmenetnek a róm. kath. vagy bármelyik Tanterv alapján tantárgyak és osztályok vagy osztályok és tantárgyak szerint külön lapokon.

Részletes Tanterv-nyomtatvány

az együttes osztályok tananyagának ugyanazon lapon való feldolgozására szolgáló füzetekben a 6. vagy 5. együttes oszt. számára 2 K. 4. oszt. 1-80 K. 3. oszt. 1-60 K. 2. oszt. 1-40 K. 1. oszt. sz. 1 K előleges beküldése mellett megrendelhető.

Gyerkes Mihály igazg.-tanítónál Székelyudvarhely

712

Államsegély kérvényezéséhez nélkülözhetetlen! Ötödik, tökéletesített kiadás. Magyar-azó füzet 1 K, a 16 nyomt. szintén 1 K. (Csak egyszerűen kitölteni s mellékelni kell.) Kapható: *Lenygel Béla* kántortanítónál, Farkasaszó (Szatmár megye). 23 6-10

Szőlőoltványok:

hiányok pótlására 2 éves dús gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre — 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 forint.

Fásoltványok:

Gyönyörű példányok, fajtiszta ezre 100 frt. Szépségihával, eredési biztositással ezre 45 frt. Mind Riparia Portalisra oltva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szilankamenka, Furmint, Sarfehér, Mézesfehér, Ezerjó, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Harslevelű, Sauvignon, Bánati Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. oszt. 10 frt, sima Rip. Port II. oszt. 5 frt, gyökeres Rip. Port. I. oszt. 16 frt, gyökeres Rip. Port. II. oszt. 10 frt, gyökeres 2 éves gyökerű 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 10 K, gyökeres 30 K a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. Tavasz szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár négyedrészét kérem beküldeni. **Hegyi bor:** siller, fehér — 50 korona, vörös 60 korona.

SZÉKELY I. JÓZSEF

Gyöngyös, Szent-Urban-Templom.

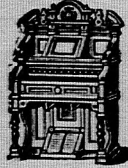
698 13-20

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest. X., Delej-utca 11/B (Tisztviselőtelep.)

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomáig. Tanerőknek s lelkeseknek különös szavalékengedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve. 796

Csak kollegák kaphatják kedvezményesen arban

a következő nagyhatáú egyházi zeneműveket, amelyek kiválóan alkalmasak kántorválasztási próbaének-lésen, ünnepélyes miseken és egyházas jellegű koncerteken:

Miatyánk-Üdvözlégy	K 1.
Hazafias Mária-dalok. I. füz. 2. — 8. II. füzet	2.
Mária-dalok. I. füzet	1.
Asszonyunk szűz Mária. Mária-dalok. II. füzet	1.
Hazánk Nagyasszonya. Mária-dalok. III. füzet	2.
Köszöntsük Máriát. Mária-dalok. IV. füzet	1.
Ave Maria. Mária-dalok. V. füzet	2.
Immaculata. Mária-dalok. VI. füzet	1.
Magyar Dallamos Ünnepi Praeludiumok az összes hangnemekből, függelékekkel	4.
Dudajáték. (C dur)	— 60

Megrendelhetők, — a pénz előzetes beküldése mellett bérmentve — a szerző kollégák címen: **KONTOR ELEK, BUDAPEST. VII., Thököly-ut 42. sz. II. em. 6. ajtó.** — Kisebbségi bélyegben is küldhető. 472

Elismert csak elsőrangú műremek a valódi

ZIMMERMANN-féle

HARMONIUMOK

házi, iskolai és templomi célokra.

Tanároknak részletfizetésre megegyezés szerint.

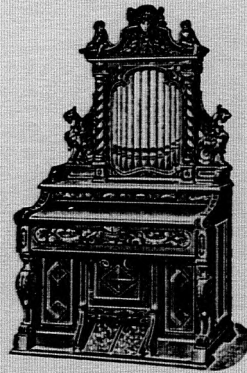
Nagyon ajánlatos különlegesség:

ZIMMERMANN-féle iskolaharmoniumok 170, 190 és 220 K.

Képvisező Ausztria-Magyarország részére:

HÖRL NÁNDOR POZSONY, Ventur-utca 24.

Képes árjegyzék ingyen.

Ujdonság! 456 Ujdonság!

Pianino „Continental“

teljes zongorahanggal; elegáns elsőrendű Salon-Pianinot 560 koronáért

Csak a fenti cégnél kapható. Prospektus ingyen.

A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent imakönyvek.

Felnőttek számára :

	Korona		Korona
A keresztény apa. Modern társadalmunkban. Gondolatok keresztény apák számára. Imádságos könyvvel. Irta <i>Egger Agoston</i> . Fordította egy szatmármegyei aldozópap. Vászonskötésben... ..	2.—	<i>Hahnkamp György.</i> Szép színes kép-pel, finom papíron, szép egész vászonkötésben... ..	1.—
Bőr-kötésben vörösmetszéssel... ..	3.20	Gömbölytett sarkú egész vászonkötésben	1.50
Bőr-kötésben arany-metszéssel... ..	4.—	Imák és elmélkedések. Összeállította <i>Flavigny grófnő</i> . — Magyarra átdolgozta <i>Gubicza István</i> . — I—II. rész egybekötve vászonkötésben... ..	4.—
Chagrínbőr-kötésben... ..	6.—	Chagrínkötésben... ..	6.—
Longre bőr-kötésben... ..	9.—	Borjúbőr-kötésben... ..	10.—
Párnázott finom bőr-kötés, festett díszítéssel	10.—	Imák és intelmek a magyar kath. hadfiak számára. Szent László képével. Irta <i>Molnár Vid Bertalan</i> . Kötve... ..	—20
Ecrasse bőr-kötésben... ..	10.—	Imakönyv. Irta <i>Demény Dezső</i> . Az imakönyv árai a különböző kötések szerint a következők:	
A keresztény anya. Jóakaró tanácsok keresztény anyák és öregebb női ifúság számára. Imakönyvvel. Irta <i>Egger Agoston</i> . Fordította egy szatmármegyei aldozópap. Vászonskötésben... ..	2.—	17. sz. kötés. Chagrínbőr, sima tábla, préselés nélkül... ..	16.50
Bőr-kötésben vörösmetszéssel... ..	3.20	18. sz. kötés. Maroquinbőr, sima tábla, préselés nélkül... ..	20.—
Bőr-kötésben arany-metszéssel... ..	4.—	21a) sz. kötés. Maroquinbőr, arany-monogr.	20.—
Chagrínbőr-kötésben... ..	7.—	3388. sz. Finom színes borjúbőr-k., bélelt puha táblával, aranynyomású díszítés... ..	20.—
Longre bőr-kötésben... ..	9.—	3388/II. Ugyanaz kapocs-csal... ..	21.50
Párnázott finom bőr-kötésben... ..	10.—	6656. sz. kötés. Színes ekrázé, maroquinbőr-kötés bélelt puha táblával, arany ünyom. címfelirással és virágd.	20.—
Ecrasse bőr-kötésben... ..	10.—	6656/I Ugyanaz kapocs-csal... ..	21.50
Egi osvény a szentek nyomdokain. Példák-tan oktató imádságos- és énekes-könyv. Irta <i>Nagy Antal</i> . Fűzve... ..	3.—	6666. sz. kötés. Borjúbőr-kötés színes márvány mintával, bélelt puha táblával, arany ünyomatú kereszt-tel és dombornyomású szín. virágdíszít.	21.—
Egész vászonba kötve... ..	4.—	6666/II. Ugyanaz kapocs-csal... ..	22.50
Egész bőrbébe kötve... ..	5.—	27. sz. kötés. Bagariabőr, sima táblával, arany-monogramm... ..	22.—
Aranyozott tábladísz-szel, fényezett vászonkötésben... ..	5.50	19. sz. kötés. Maroquinbőr, sima táblával, moirée-elő-zé-ekkel... ..	23.—
Chagrínbőr-kötésben... ..	6.—	21b) sz. kötés. Maroquinbőr, sima tábla, aranykerettel... ..	23.—
Tompá sarkú egész díszes vászonköt.	7.—	3570. sz. kötés. Finom ekrázé-bőr, bélelt puha tábla, arany ünyomatú kereszt-tel és gyöngyökkel kirakott virágdíszítéssel... ..	24.—
Igen finom vászonköt. tompasarkú lapokkal... ..	8.50	3570/II. Ugyanaz kapocs-csal... ..	25.50
Párnázott bőr-kötésben... ..	12.—	5061. k. sz. kötés. Fekete vagy színes borjúbőr-kötés, egészen sima hajlítható táblával, hordozható párnázott bőrtok-kal... ..	25.—
Párnázott saffián bőr-kötésben... ..	16.—	22a) sz. kötés. Maroquinbőr, sima tábla, aranykerettel, moirée-elő-zé-ekkel... ..	26.—
Élő szent Olvasó. Imádságos- és énekes-könyv az «Élő szent Olvasó»-ról nevezett Mária-Társulat igazgatói- és tagjainak használatára. VII. kiadás. Kötve... ..	—40	22b) sz. kötés. Maroquinbőr, eredeti mo-zaikbetét, moirée-elő-zé-ekkel... ..	35.—
Hitvalló. Katholikus imádságos könyv. A művelt férfiközönség részére. Vászonskötésben... ..	3.—		
Bőr-kötésben vörösmetszéssel... ..	4.—		
Bőr-kötésben arany-metszéssel... ..	4.60		
Chagrínbőr-kötésben arany-metszéssel... ..	6.—		
Párnázott bőr-kötésben... ..	7.—		
Finom saffián bőr-kötésben... ..	8.—		
Imádkozzál és dolgozzál. Imádságos-könyv munkások számára. Irta			